

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

**PROGRAMI I ZHVILLIMIT PROFESIONAL
PËR MARRJEN E SHKALLËVE TË KUALIFIKIMIT TË MËSUESVE
TË LËNDËS “MUZIKË”**

2017

1. HYRJE

Aftësia e mësuesve për ta bërë arsimimin e nxënësve “preokupimin” kryesor të ditës, kërkon përkushtim, përgjegjshmëri dhe standarde të larta në punë dhe sjellje. Mësuesit veprojnë me ndershmëri dhe integritet, kanë njohuri të qëndrueshme përmbajtësore, përdorin dijet dhe aftësitë e tyre, por në të njëjtën kohë përditësojnë njohuritë nëpërmjet vetëvlerësimeve të vazhdueshme, krijojnë marrëdhënie pozitive profesionale dhe punojnë me prindërit në interesin më të mirë të nxënësve të tyre.

Programi i zhvillimit profesional për efekt marrjen e kategorive të kualifikimit të mësuesve të lëndës së muzikës është hartuar nga grupi i punës, i ngritur nga Instituti i Zhvillimit të Arsimit (IZHA) për t’u ardhur në ndihmë të gjithë mësuesve të lëndës së muzikës në përgatitjen për marrjen e kategorive të kualifikimit, si dhe të gjitha Drejtorive Arsimore Rajonale dhe Zyrave Arsimore për të organizuar zhvillimin profesional për të gjithë mësuesit që do të hyjnë në këtë proces.

Programi është hartuar në përgjigje të kërkesave që MAS-i ka vendosur për mësuesit që kualifikohen. Programi është hartuar duke mbajtur parasysh se fushat kryesore në të cilat testohen njohuritë dhe aftësitë e mësuesve janë:

- Dokumente zyrtare¹, të cilat kanë të bëjnë me procesin e të nxënësve;
- Programe përkatëse lëndore;
- Aspekte të pedagogjisë, të metodologjisë dhe të përdorimit të TIK në mësimdhënie-nxënie;
- Aspekte të etikës dhe të komunikimit;

¹ Dokumentet ligjore, urdhëresat dhe udhëzimet e MAS që zbatohen në shkollë duke u përqendruar në ato të viteve të fundit.

- Aspekte të drejtshkrimit të gjuhës shqipe;
- Përmbajtja shkencore e lëndës, sipas programeve lëndore përkatëse.

2. QËLLIMI I PROGRAMIT

Qëllimi i hartimit të programit të zhvillimit profesional të mësuesve për efekt kualifikimi është:

- të ofrojë një program orientues për t'u ardhur në ndihmë të gjithë mësuesve të lëndës së Muzikës në arsimin parauniversitar për të realizuar veprimtaritë kualifikuese dhe trajnuese, si dhe DAR/ZA-ve, për të organizuar zhvillimin profesional të mësuesve. Në këtë aspekt programi mund të plotësohet nga DAR/ZA-të përkatëse, sipas kushteve dhe mundësive konkrete;
- të ofrojë një program të detyruar, për mësuesit që këtë vit do të marrin kategoritë e kualifikimit, në mënyrë që ata të përgatiten për të përballuar me sukses kërkesat që ka testimi kombëtar.

Programi synon që mësuesi:

- të njohë dhe të zbatojë legjislacionin arsimor, sidomos në mënyrë të veçantë të risive më të fundit të reformës arsimore;
- të zotërojë kompetencat profesionale të kuadrit mësimdhënës, për të ndikuar drejtpërdrejt në efektivitetin e procesit mësimor, për një mësimdhënie cilësore dhe të suksesshme;
- të demonstrojë aftësitë në fushën pedagogjike për përzgjedhjen e modeleve për organizimin e klasës, për shtjellimin e koncepteve, për nxitjen e diskutimeve, për përdorimin e teknikave të vlerësimit të nxënësve etj.;
- të tregojë përgjegjshmëri në njohjen e koncepteve bazë dhe ligjësive shkencore të lëndës, si dhe të zbatimit të tyre në praktikë, në përputhje me specifikat e moshës së nxënësve dhe të klasës ku ata japin mësim;
- të demonstrojë zbatimin e rregullave të etikës dhe komunikimit në punën e tyre në shkollë;
- të zotërojë zbatimin e rregullave drejtshkrimore të gjuhës shqipe, gjatë procesit të mësimdhënie -nxënies.
- të përdorë aftësitë e TIK-ut, si një nga risitë më të fundit në mësimdhënien bashkëkohore.

3. PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi është strukturuar sipas fushave kryesore të zhvillimit profesional, të përmendura më sipër. Për të qenë lehtësisht i përdorshëm, programi është paraqitur sipas një formati të caktuar. Për secilën fushë, përcaktohen:

- kompetencat profesionale, si dhe rezultatet e pritshme për realizimin e këtyre kompetencave;
 - literatura përkatëse rekomanduese në funksion të përvetësimit të kompetencave të fushës.
- Përshkallëzimi i njohurive dhe aftësive profesionale, të cilat lidhen me kompetencat e secilës fushë të testimit, do ta ndihmojnë mësuesin që të identifikojë çështjet në të cilat duhet të përqendrohet.

FUSHA: DOKUMENTE ZYRTARE	
Kompetenca	Literatura e rekomanduar
<p style="text-align: center;">Zbatimi me përgjegjshmëri i kërkesave të legjislacionit dhe dokumentacionit shkollor</p> <p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zotëron ligjin për sistemin arsimor parauniversitar dhe dispozitat normative të këtij sistemi; • zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për hartimin dhe zbatimin e kurrikulës shkollore; • zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për personelin e shkollës; • demonstron zbatimin konkret të udhëzimeve të MAS në funksion të përmirësimit të procesit të mësimdhënie-nxënies; • zbaton etikën profesionale të mësuesit; • respekton të drejtat dhe liritë e nxënësit; • respekton detyrat, të drejtat dhe liritë e 	<ul style="list-style-type: none"> • Ligji nr. 69/2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. • Urdhri për miratimin e Dispozitave Normative për arsimin parauniversitar (DN), nr. 343, datë 19.08.2013. • Udhëzimi nr. 16, datë 03.08.2016 për vitin shkollor 2016-2017, në sistemin arsimor parauniversitar. • Udhëzimi nr. 44, datë 16.10.2014 “Për disa shtesa dhe ndryshime në udhëzimin nr. 21, datë 23.07.2010 “Për normat e punës mësimore-edukative dhe numrin e nxënësve për klasë në institucionet e arsimit parauniversitar”. • Udhëzimi nr. 26, datë 15.08.2015 “Zhvillimi profesional i punonjësve arsimorë”.

<p>mësuesit;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbaton rregulloret dhe udhëzimet për zhvillimin profesional të mësuesit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udhëzimi “Për kriteret dhe procedurat e kualifikimit të mësuesve”, nr. 2, datë 12.02.2015. • Udhëzimi nr. 34, datë 11.09.2015 “Për vlerësimin e nxënësve për kurrikulën me kompetenca, në arsimin bazë”. • Udhëzimi nr. 14, datë 28.07.2016 “Për vlerësimin e nxënësve në arsimin e mesëm të lartë”. • Udhëzimi nr. 38, datë 06.10.2015 “Për procedurat e lëvizjes paralele, emërimit dhe largimit nga puna të mësuesit në institucionet arsimore publike të sistemit arsimor parauniversitar”. • Karta e performancës së shkollës. • Standardet e shkollës si qendër komunitare.
---	--

FUSHA: PROGRAME LËNDORE	
Kompetenca Zbatimi në mënyrë efektive i programeve të muzikës në shkollë	Literatura e rekomanduar
<p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zbaton programin duke respektuar të gjitha kërkesat dhe rubrikat e tij; • përshtat programin lëndor në përputhje me veçoritë e mjedisit në të cilin jep mësim; • përdor me efikasitet, në dobi të prirjeve bashkëkohore, fleksibilitetin dhe zbatimit të programit; • gjen ose harton materiale plotësuese kurrikulare që ndihmojnë në përvetësimin e koncepteve dhe aftësive të parashikuara në program; 	<ul style="list-style-type: none"> • Korniza kurrikulare, 2014. • Programet me kurrikulën e bazuar në kompetenca, klasat 6-7. • Programet aktuale lëndore të <i>muzikës</i> për arsimin bazë 1-9.

<ul style="list-style-type: none"> • gjen ose harton materiale plotësuese kurrikulare që pasurojnë formimin e nxënësve dhe nxitin mendimin e pavarur dhe kritik të tyre; • harton rezultatet të nxëni për tema mësimore ose grup temash, tematikash, në përputhje me rezultatet e të nxënit të programit; • kategorizon rezultatet e të nxënit të programit sipas shkallëve të taksonomisë së Blumit; • harton rezultate të nxëni specifike që u përgjigjen niveleve të ndryshme të nxënësve; • tregon koherencën vertikale të kurrikulës (vazhdimësia dhe përshtatshmëria e programeve të muzikës); • shpjegon lidhjen program mësimor - tekst nxënësi; • përzgjedh mjetet mësimore të nevojshme për të realizuar përmbushjen e programit; • siguron informacion që demonstroi lidhjen e <i>muzikës</i> me shkencat e tjera dhe me jetën reale. 	
--	--

FUSHA: ASPEKTE TË PEDAGOGJISË, METODOLOGJISË DHE PËRDORIMIT TË TIK –ut NË MËSIMDHËNIE-NXËNIE	
<p align="center">Kompetenca I</p> <p align="center">Zotërimi i njohurive pedagogjike specifike të nevojshme dhe të mjaftueshme për mësimdhënien e <i>muzikës</i></p>	<p align="center">Literatura e rekomanduar</p>
<p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstroi përkushtim, motivim dhe përgjegjësi gjatë punës së tij; • përshtat punën e tij me zhvillimin <i>fizik, social, emocional</i> dhe <i>konjitiv</i> të nxënësve; • demonstroi respekt, besim dhe objektivitet me nxënësit; 	<ul style="list-style-type: none"> • Literaturë që ka në fokus aspekte pedagogjike të punës së mësuesit me nxënësit e tij.

<ul style="list-style-type: none"> identifikon nxënësit me nevoja të veçanta (nxënësit me vështirësi në të nxënë dhe nxënësit e talentuar); planifikon punën afatshkurtër dhe afatgjatë me nxënësit me nevoja të veçanta; demonstron qëndrim pozitiv ndaj arteve dhe lëndës së <i>muzikës</i>; edukon te nxënësit një dëshirën dhe kuriozitetin ndaj lëndës së <i>muzikës</i>; motivon nxënësit, duke e konsideruar motivimin një çelës të progresit të tyre; krijon klimë të përshtatshme, motivuese dhe të kënaqshme për nxënësit; punon me prindërit për përmirësimin e progresit të nxënësit. 	
<p style="text-align: center;">Kompetenca II</p> <p style="text-align: center;">Përdorimi i metodave dhe strategjive efektive në mësimdhënien e <i>muzikës</i>;</p>	<p style="text-align: center;">Literatura e rekomanduar</p>
<p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> përzgjedh metodat dhe teknikat e përshtatshme për arritjen e një rezultati të nxëni ta caktuar për tematikat e programit duke u mbështetur në taksonominë kognitive dhe afektive; përzgjedh metodat dhe teknikat e përshtatshme për arritjen e rezultateve të të nxënit përmes krijimit të një situatë të nxëni (sipas qasjes së kurrikulës së re me kompetenca); përdor metoda e teknika që nxisin mendimin e pavarur e krijues të nxënësve; planifikon një orë mësimore duke u bazuar në mësimdhënien me në qendër nxënësin; përdor metoda e teknika që nxisin zhvillimin e të menduarit kritik të nxënësve; 	<ul style="list-style-type: none"> Literaturë që ka në fokus metodat e mësimdhënies ndërvepruese, me në qendër nxënësin, metodologjinë e mësimdhënies së <i>muzikës</i>. Udhëzues dhe materiale mbështetëse që orientojnë për hartimin e objektivave të orës së mësimi, për përgatitjen e ditarit të mësuesit dhe për organizimin e orës së mësimi.

<ul style="list-style-type: none"> • përdor metoda e teknika që sigurojnë barazinë dhe gjithëpërfshirjen; • përdor teknikat dhe proceset muzikore në mësimdhënien – nxënien e <i>muzikës</i>; • demonstroi teknika të ndryshme për vlerësimin e nxënësit; • shpjegon parimet e hartimit të një testi/detyrë përmbledhëse. 	
<p style="text-align: center;">Kompetenca III</p> <p style="text-align: center;">Përdorimi i teknologjinë së informacionit dhe komunikimit për të rritur cilësinë e mësimdhënies dhe nxënies në <i>muzikë</i>.</p>	<p style="text-align: center;">Literatura e rekomanduar</p>
<p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • prezanton materiale muzikore, duke përdorur teknologji të përshtatshme si: Power Point, Finale, Word; • nxit nxënësit të bëjnë prezantime në muzikë, duke përdorur programe kompjuterike të njohura për ta; • gjen dhe përdor materiale nga website për të pasuruar dhe perfeksionuar mësimdhënien nxënien në muzikë; • përfshin nxënësit në projekte kurrikulare të lëndës së <i>muzikës</i> apo në projekte kurrikulare të integruara për fushën e arteve, të cilat ndërthuren me kërkime, gjetje dhe përdorime materiale nga website. 	<ul style="list-style-type: none"> • Literaturë që ka në fokus përdorimin e programeve kompjuterike edhe në muzikë.

FUSHA: ASPEKTE TË ETIKËS DHE TË KOMUNIKIMIT	
<p style="text-align: center;">Zbatimi i rregullave të etikës dhe komunikimit si elemente të domosdoshme në të gjithë punën e mësuesit</p>	<p style="text-align: center;">Literatura</p>

<p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • njih rregullat e etikës dhe sjelljes që duhen respektuar në marrëdhënie me drejtuesit e institucionit arsimor, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin; • sillet në përputhje me rregullat e etikës dhe të sjelljes në marrëdhënie me drejtuesit, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin gjatë punës së tij brenda dhe jashtë institucionit arsimor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kodi i Etikës së mësuesve në arsimin parauniversitar. • Literaturë dhe materiale burimore që trajtojnë çështje të etikës dhe të komunikimit.
---	---

FUSHA: ASPEKTE TË DREJTSHKRIMIT TË GJUHËS SHQIPE	
Zbatimi i rregullave të drejtshkrimit të gjuhës shqipe	Literatura
<p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • njih rregullat e drejtshkrimit të standardit të gjuhës shqipe; • demonstroi zbatimin e rregullave të drejtshkrimit gjatë veprimtarive në institucionin arsimor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Drejtshkrimi i gjuhës shqipe.

FUSHA: PËRMBAJTJA SHKENCORE E LËNDËS	
Kompetenca Respektimi i rigorozitetit shkencor në mësimdhënien e lëndës së muzikës	Literatura e rekomanduar
<p><i>Mësuesi i muzikës:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • dallon konceptet dhe shprehjet kryesore me të cilat operon lënda e <i>muzikës</i> në klasat 1-9 dhe në klasat 10-12; • përshkruan mënyrën e formimit të njohurive muzikore; • përshkruan zhvillimin vertikal, nga njëri vit 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekste të lëndës për mësuesin dhe nxënësin, si dhe materiale të tjera burimore që mbulojnë përmbajtjen e lëndës.

<p>në tjetrin, të njohurive dhe të shprehive;</p> <ul style="list-style-type: none">• dallon ndërvarësinë dhe zhvillimin e koncepteve muzikore nga njëri - tjetri dhe lidhjen me konceptet e lëndëve të tjera;• zhvillon me kreativitet mënyra të ndryshme të zhvillimit të veprimtarive artistike të cilat përdorin konceptet dhe aftësitë e programeve 1-9;• mbledh informacion të saktë e bindës për nxënësit e tij rreth vlerave përdoruese të muzikës me artet e tjera dhe me shkencat tjera dhe në jetën e përditshme.	
--	--